

Lärare för förskola och förskoleklass - grunden till lärande I Teacher for Pre-school - the Foundation to Learning I

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: LFK011

Version: 7.0

Fastställt av: Institutionsstyrelsens kursplaneutskott 2010-08-11

Gäller från: HT 2010

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Didaktik (G1F)

Utbildningsområde: Undervisning

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Förkunskapskrav: För studenter som läser kursen som sin första inriktning:

- Allmänt utbildningsområde 1, 30 högskolepoäng, där minst 15 högskolepoäng ska vara godkända, därav all VFU

För studenter som läser kursen som sin andra inriktning:

- Godkänt resultat i Allmänt utbildningsområde 1, 30 högskolepoäng
- Minst 45 högskolepoäng från den första inriktningen ska vara godkända, därav all VFU, (eller motsvarande)

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Utifrån ett historiskt-, kulturellt- och samhällsvetenskapligt perspektiv problematiserar delkursen de olika faktorer som har påverkat och påverkar barnet, familjen och förskolan. Vidare behandlas de estetiska uttrycksformerna, IKT som pedagogiskt redskap i förskolan samt lekens betydelse för barns lärande och utveckling. Slutligen belyses och problematiseras det pedagogiska ledarskapet och dess inverkan på barnets socialiseringsprocess utifrån ett mångfalds-, jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv. I delkursen ingår enstaka dagar verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

Delkursen behandlar olika sätt att främja arbetet i förskolan, utifrån pedagogiska och didaktiska forsknings/ ämnesområden, där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Delkursens innehållsliga mål introduceras i den högskoleförlagda utbildningen och realiseras under den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU).

Mål

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Efter genomgången delkurs skall studenten kunna

- redogöra för läroplanen för förskolan såväl dess framväxt som innehåll samt hur förskolan gestaltas i ett internationellt perspektiv
- redogöra för begreppen etik och kultur ur ett hållbarhetsperspektiv
- redogöra för hur det egna ledarskapet påverkar barnets socialiseringsprocess med utgångspunkt i ett mångfalds-, jämställdhets-, och jämlikhetsperspektiv
- redogöra för de estetiska uttrycksformernas betydelse för barns lärande och utveckling
- redogöra för lekens betydelse för barns lärande och utveckling
- redogöra för hur tal-, skrift- och matematikutvecklande miljöer kan gestaltas i förskolan

- redogöra för hur IKT som pedagogiskt redskap kan användas i förskolan
- kritiskt granska och tolka meningsskapande strukturer i texter för barn
- planera, leda och utvärdera en aktivitet samt muntligen och skriftligen redogöra för arbetsprocessen

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

Efter genomgången delkurs skall studenten kunna

- redogöra för begreppen barnperspektiv och barns perspektiv
- reflektera över den egna rollen i det pedagogiska arbetet med barn i förskolan
- redogöra för hur möjligheter till delaktighet och inflytande för vårdnadshavare i förskolans verksamhet skapas
- redogöra för hur arbetslaget och andra företrädare för verksamheten kan samverka för barns bästa
- redogöra för hur en språk- och lärandemiljö som kännetecknas av kreativitet, aktivitet och ansvarstagande kan gestaltas i förskolan
- genomföra och analysera observationer i relation till yrkesrollen

Efter genomgången VFU skall studenten kunna:

- samverka med arbetslaget och andra företrädare i verksamheten för barnens/elevernas bästa
- utveckla förmåga att utifrån observationer av barns/elevers behov, utvecklingsnivå, erfarenheter och intressen analysera, planera och genomföra verksamhet/undervisning med utgångspunkt i barnets/elevens lärande
- planera, genomföra och utvärdera verksamhet/undervisning för att främja barns/elevers lärande och utveckling
- stimulera till en lärandemiljö som kännetecknas av kreativitet, aktivitet och ansvarstagande
- utveckla förmåga att se barns/elevers individuella behov för deras lärande och utveckling

Undervisningsformer

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Föreläsningar, seminarier, workshops, arbete i studiegrupp, skrivande i yrkesdagbok samt enstaka dagar i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU).

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

Föreläsningar, seminarier, arbete i studiegrupp, skrivande i yrkesdagbok samt verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Undervisningen bedrivs på svenska.

Examinationsformer och betygsskala

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Delkursen examineras genom litteraturseminarier, enskild skriftlig tentamen, rörelse-/rytmikworkshop, gestaltning, studiegruppsarbete, närvaro för VFU-dagar och en muntlig gruppresentation.

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

Delkursen examineras genom en enskild skriftlig rapport, litteraturseminarier, en enskild skriftlig reflektion, närvaro på och bedömning av studentens arbete i förskolan (se särskilda bedömningskriterier för VFU inriktningstermin 1) samt en enskild skriftlig didaktisk reflektion över arbetet i förskolan (VFU-portfölj).

Varje examination skall erbjudas vid fem (5) tillfällen, varav tre (3) inom loppet av ett år. Detta gäller även för kurser som upphör.

När det gäller den verksamhetsförlagda utbildningen skall studenten ha rätt till två (2) praktiktillfällen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Studenterna inbjuds till kursplanering innan delkurserna påbörjats. Efter halva tiden sker en gemensam mittkursvärdering i respektive delkurs samt en enskild och skriftlig kursvärdering i slutet av varje delkurs.

Övrigt

Kursen ingår i Lärarutbildningen.

Kursen är tidigare fastställd av Lärarutbildningsnämnden 2008-04-14.

Bilaga: Litteraturlista för Lärare för förskola och förskoleklass - grunden till lärande I (LFK011)

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Litteratur

Andersson, Maria & Druker, Elina (red.) (2008). *Barnlitteraturanalyser*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. (213 s.)

Banér, Anne (2005). *Barns rätt till kultur*. Stockholm: Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (110 s.)

Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter. (2009). Stockholm: UNICEF Sverige (64 s.)

Björneloo, Inger (2007). *Innebörder av hållbar utveckling: en studie av lärares utsagor om undervisning*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet. Tillgänglig på Internet: <<http://hdl.handle.net/2077/10517>> (kap. 2, 3, 6) (57 s.)

Bølgan, Nina. (2006). *Temahefte om IKT i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. (40 s.)

Delegationen för jämställdhet i förskolan. (2006). *Jämställdhet i förskolan: om betydelsen av jämställdhet och genus i förskolans pedagogiska arbete: slutbetänkande*. Stockholm: Fritzes. s 59-71, 73-135, 139-167 (105 s.)

Doverborg, Elisabet & Emanuelsson, Göran (red.) (2006). *Små barns matematik: erfarenheter från ett pilotprojekt med barn 1-5 år och deras lärare*. 1. uppl. Göteborg: NCM, Göteborgs universitet (190 s.)

Enström, Nina, Jakobsson, Birgitta & Klocklång, Mats (2006). *Förskolan är framtidens arbetsplats*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling (95 s.)

Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1866>

Granberg, Ann (2006). *Småbarns sagostund: kultur, språk och lek*. 2. uppl. Stockholm: Liber (144 s.)

Jensen, Mikael (2007). *Lärande och låtsaslek: ett kognitionsvetenskapligt utvecklingsperspektiv*. Licentiatavhandling Göteborg : Göteborgs universitet, 2007. (s. 34-40 , kap. 6-7) (35 s.)

Lekens roll i förskola och förskoleklass. (2006). Stockholm: Lärarförbundets förlag (8-117 s.) (111 s.)

Lillard, Angeline (2002). Pretend play and cognitive development. In Goswami, Usha C. (Ed.), *Handbook of cognitive development*. London: Blackwell. (s 188-205) (19 s.)

Lindgren, Anne-Lie & Sparrman, Anna (2003). Om att bli dokumenterad: etiska aspekter på förskolans arbete med dokumentation. *Pedagogisk Forskning i Sverige* årg 8 nr 12 (s 58-69, 12 s.)

Løkken, Gunvor, Haugen, Synnøve & Røthle, Monika (red.) (2006). *Småbarnspedagogik: fenomenologiska och estetiska förhållningssätt*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (kap. 2, 4, 7, 12) (42 s.)

Lunneblad, Johannes (2009). *Den mångkulturella förskolan - motsägelser och möjligheter*. Lund: Studentlitteratur (120 s.)

Läroplan för förskolan Lpfö 98. (2006). Stockholm: Skolverket (12 s.) Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1067>

Martin Korpi, Barbara (2006). *Förskolan i politiken : om intentioner och beslut bakom den svenska förskolans framväxt*. Stockholm: Utbildnings- och kulturdepartementet, Regeringskansliet (95 s.)
Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/6277/a/65255>

Nordberg, Marie (red.) (2005). *Manlighet i fokus: en bok om manliga pedagoger, pojkar och maskulinitetsskapande i förskola och skola*. 1. uppl. Stockholm: Liber (208 s.)

Pramling, Inger & Ärlemalm-Hagsér, Eva (2009). Många olika genusmönster existerar samtidigt i förskolan. *Pedagogisk forskning i Sverige* 2009 årg 14 nr 2 (s. 89-109) (21 s.)

Sheridan, Sonja & Pramling Samuelsson, Ingrid (2009). *Barns lärande - fokus i kvalitetsarbetet*. Stockholm: Liber AB. (112 s.)

Skolverket (2009). *Slutrapport: förslag till förtydligande läroplanen för förskolan*. Stockholm: Skolverket. (62 s.)

Starting strong II: early childhood education and care. (2006). Paris: Organisation for Economic Co-operation and

Development (OECD). Utvalda sidor (ca 20-25 s.)

Svensson, Ann-Katrin (2009). *Barnet, språket och miljön*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur. (225 s.)

Tidningen Förskolans red.(2004). *Förskolans pedagogiska rum - med plats för alla sinnen*. Stockholm: Lärarförbundet. (141 s.)

Åberg, Ann & Lenz Taguchi, Hillevi (2005). *Lyssnandets pedagogik: etik och demokrati i pedagogiskt arbete*. 1. uppl. Stockholm: Liber (s 35-75) (41 s.)

Handböcker/referenslitteratur

Fagerli, Oddvar, Lillemyr, Ole Fredrik & Søbstad, Frode (2001). *Vad är förskolepedagogik?*. Lund: Studentlitteratur. (236 s.)

Huitfeldt, Åke (red.) (1998). *Rörelse och idrott*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (288 s.)

Krok, Göran & Lindewald, Maria (2003). *Portfolio i förskolan: att komma igång*. Stockholm: Gothia (116 s.)

Kvalitet i förskolan: allmänna råd och kommentarer. (2005). Stockholm: Skolverket 51 s.)

Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1397>

Lärande om hållbar utveckling: temaskrift. (2004). Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. (20 s.) Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1979>

Pope Edwards, Carolyn (2005). *Children's play in cross-cultural perspective: A new look at the Six culture study*. Oxford: University press of America. (16 s.)

Roopnarine, Jaipaul L., Johnson, James E. & Hooper, Frank H. (red) (1994). *Children's play in diverse cultures*. Albany: State University of New York Press (s 194-211) (18 s.)

Svensson, Ann-Katrin (2005). *Språkglädje: språklekar i förskola och skola*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur (204 s.)

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

Litteratur

Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter. (2009). Stockholm: UNICEF Sverige. (64 s.)

Brodin, Marianne & Hylander, Ingrid (2002). *Själv-känsla-att förstå sig själv och andra*. Stockholm: Liber. (124 s.)

Halldén, Gunilla (2003). Barnperspektiv som ideologiskt eller metodologiskt begrepp. *Pedagogisk forskning i Sverige*. Årgång 8, nr 1-2, sid 12-23. (11 s.)

Johansson, Eva (2003) Att närma sig barns perspektiv. Forskares och pedagogers möten med barns perspektiv. *Pedagogisk forskning i Sverige*. Årgång 8, nr 1-2, sid 42-57. (15 s.)

Johansson, Eva (2003). *Möten för lärande*. Forskning i fokus, nr 6. Stockholm: Skolverket. (250 s.)

Johansson, Eva & Pramling Samuelsson, Ingrid (red.) (2003). *Förskolan: barns första skola!*. Lund: Studentlitteratur. (200 s.)

Lindahl, Marita (1998). *Lärande småbarn*. Lund: Studentlitteratur. (182 s.)

Nelson, Anders & Svensson, Krister (2005). *Barn och leksaker i lek och lärande*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (157 s.)

Pape, Kari (2001). *Social kompetens i förskolan: att bygga broar mellan teori och praktik*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (203 s.)

Pramling Samuelsson, Ingrid & Asplund Carlsson, Maj (2003). *Det lekande lärande barnet: i en utvecklingspedagogisk teori*. 1. uppl. Stockholm: Liber. - kapitel 5, 6, 8. (36 s.)

Pramling Samuelsson, Ingrid & Lindahl, Marita (1999). *Att förstå det lilla barnets värld: med videons hjälp*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (127 s.)

Rubenstein Reich, Lena & Wesén, Bodil (1986). *Observera mera!* Lund: Studentlitteratur. (79 s.)

Sandberg, Anette (red.) (2008). *Miljöer för lek, lärande och samspel*. Lund: Studentlitteratur. (162 s.)

Skolverket (2008). *Tio år efter förskolereformen: nationell utvärdering av förskolan*. Stockholm: Skolverket (125 s.)

Skolverket (2009). *Slutrapport: förslag till förtydligande läroplanen för förskolan*. Stockholm: Skolverket. (62 s.)

Svensson, Ann-Katrin (2009). *Barnet, språket och miljön*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur. (225 s.)

Utbildningsdepartementet (2006). *Läroplan för förskolan, Lpfö-98*. Stockholm: Fritzes förlag. (12 s.)

Wehner-Godee, Christina. (2000). *Att fånga lärandet*. Stockholm: Liber. (118 s.)

Öhman, Margareta (1996). *Empati genom lek och språk*. Stockholm: Liber. (244 s.)

Tillkommer artiklar och referenslitteratur enligt kursledarens anvisningar.